

Conf. univ. dr. Markus Fischer
Universitatea din București
Facultatea de Limbi și Literaturi Străine
Departamentul de Limbi și Literaturi Germanice

TEZA DE ABILITARE
– Rezumat în limba română –

După încheierea studiilor universitare la trei facultăți și în trei domenii diferite de știință (filologie germanică, teologie evanghelică și pedagogie), studii efectuate la două universități europene de tradiție – respectiv la „Eberhards-Karls-Universität“ din Tübingen/Germania și la Universitatea Cambridge din Anglia –, și după obținerea în anul 1986 a titlului de „Dr. phil.“ la Facultatea de Neofilologie a Universității din Tübingen, mi-am început activitatea de cercetare și de predare în cadrul Departamentului de Limbi și de Literaturi Germanice al Universității din Tübingen, activitate pe care mi-am continuat-o până în anul 1992 la o altă instituție de învățământ superior de prestigiu din Germania, respectiv la „Ruprecht-Karls-Universität“ din Heidelberg. În acești ultimi ani petrecuți la Tübingen, precum și în primii ani petrecuți la Heidelberg, mi-am continuat și adâncit pe de o parte cercetările științifice strâns legate de tema lucrării mele de doctorat – „Momente în jurul anului 1900. Literatură, filosofie, psihanaliză și civilizație la cumpăna dintre secole“ –, străduindu-mă, pe de altă parte, să-mi lărgesc și să-mi adâncesc atât în cercetare cât și în activitatea de predare profilul academic, pentru a-mi făuri un fundament științific cât mai solid, pe baza căruia să-mi pot dezvolta în continuare cariera academică. În această etapă de început mi-am concentrat atenția asupra literaturii sfârșitului de secol XIX și începutului de secol XX, mai cu seamă asupra literaturii austriece a modernismului vienez, cu precădere asupra operei lui Hugo von Hofmannsthal, totodată însă și asupra unor probleme de istorie a culturii și a civilizației, de filosofie sau de psihanaliză, probleme ce îmi treziseră interesul de cercetător încă din perioada doctoratului. În același timp, prin munca mea de predare și prin activitatea mea de cercetare științifică, activitate ale cărei rezultate au fost publicate, mi-am însușit cunoștințe profunde privitoare la epoci de istorie literară, precum clasicismul german (Johann Wolfgang von Goethe, Heinrich von Kleist, Friedrich Hölderlin), tânăra Germanie și epoca revoluționară („Junges Deutschland“, „Vormärz“, cu autori precum Heinrich Heine și Georg Büchner),

expresionismul (Georg Heym și Georg Trakl) și poezia postbelică (epoca 1945 până în prezent). Între anii 1987-1992 am condus totodată cel mai vechi și cel mai mare curs academic de vară din Republica Federală Germania, respectiv Cursul Internațional de Limbă, Literatură și Cultură Germană al Universității din Heidelberg, curs cu peste 700 de participanți, în cadrul căruia am ținut prelegeri și seminarii de perfecționare destinate profesorilor de limba germană și germaniștilor din întreaga lume, pe următoarele teme: expresionismul literar în Germania; drame istorice; poezia exilului; imaginea Italiei în literatura germană; poezia germană de la 1945 și până astăzi. Prima mea participare la un congres internațional a avut loc în anul 1988, când muzeul „Stanisław Przybyszewski“ a organizat în orașul polonez Inowrocław un simpozion dedicat marelui scriitor Stanisław Przybyszewski, despre a cărui operă în limba germană am susținut o comunicare științifică. În primii mei ani de carieră universitară didactică și de cercetare științifică m-am implicat totodată și în activități culturale și educaționale destinate adulților la diferite universități populare și instituții de perfecționare profesională, și am realizat emisiuni radiofonice pentru diverse posturi de radio pe teme de literatură, cultură, artă și muzică, emisiuni pe care le-am prezentat eu însumi la microfon. Prin aceste activități mi-am exprimat încă de la începutul carierei mele științifice convingerea că cercetarea și predarea în domeniul germanisticii și al istoriei culturale trebuie să cultive în permanență contactul viu cu societatea și să se dedice unor teme și probleme de actualitate din sfera literaturii, a culturii și a artei.

În 1992 am fost trimis prin Serviciul German de Schimb Academic (DAAD) la Universitatea din București în calitate de lector DAAD, activând ca angajat pe un post de lector străin până în 1997 la Catedra de Germană a Facultății de Limbi și de Literaturi Străine și lucrând totodată mai mulți ani la Institutul pentru Studii Germanice al Universității din București, institut multidisciplinar, înființat în 1994 și frecventat de absolvenți de studii umaniste din întreaga țară. În acești ani petrecuți la București am putut prelua ca om de știință relativ tânăr sarcini pline de răspundere, ce se încredințează de obicei profesorilor mai înaintați în vârstă și, implicit, cu mai multă experiență – de exemplu, mi s-au încredințat cursuri foarte importante –, fapt pentru care păstrez până astăzi o adâncă recunoștința șefei de catedră de la acea vreme, doamnei prof. univ. dr. Doina Sandu, precum și directorului de atunci al Institutului pentru Studii Germanice al Universității din București, domnului prof. univ. dr. Mircea Flonta. În acest fel, conform vechiului principiu „docendo discimus“, mi-am putut lărgi în mod considerabil orizontul de cunoștințe pe tărâm istorico-literar, ținând, de pildă, cursuri de istorie a literaturii germane de la 1815/1848 până în prezent (despre diverși autori, opere literare, genuri și specii literare, curente istorico-literare). Principalele mele domenii de

cercetare științifică au fost, printre altele, următoarele: emanciparea feminină în epoca literară a Revoluției de la 1848; tradiția teatrală austriacă în secolul al XIX-lea; romanul inițiativ german („Bildungsroman“); istoria imaginii Italiei în literatura germană; drama istorică germană; istoria nuvelei în secolul al XIX-lea; literatura de călătorie și publicistica politică; influența lui Friedrich Nietzsche asupra literaturii germane de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX și până în epoca expresionismului; literatura contemporană germană, austriacă și elvețiană; literatură și film; teoria literaturii (pozitivismul, structuralismul, formalismul, hermeneutica literară, estetica receptării, deconstructivismul). În anii petrecuți ca lector DAAD la Universitatea din București mi-am îndreptat atenția ca cercetător științific asupra unor autori, precum: Paul Celan, Hans Magnus Enzensberger, Günter Grass, Ernst Bloch, Robert Musil, Franz Kafka (din perspectivă comparativă cu Urmuz), Wilhelm Raabe, Adalbert Stifter.

După întoarcerea mea la Universitatea din Heidelberg, pe postul ce mi s-a păstrat pe perioada activității mele ca lector DAAD în România, mi-am continuat în perioada 1997-2000 munca de cercetare științifică pe marginea operei lui Hugo von Hofmannsthal, muncă ce s-a finalizat prin diverse publicații, și am început să mă dedic vastei opere a lui Arthur Schnitzler precum și poeziei lui Durs Grünbein, un autor german contemporan. Într-un studiu comparativ de proporții, am cercetat imaginea Rusiei în naturalismul german. Totodată, în perioada celei de-a doua mea șederi la Heidelberg, mi-am îndreptat atenția asupra unor noi domenii de cercetare științifică, precum ar fi: istorie culturală din perspectiva germanisticii; raporturile dintre diferitele arte (literatură și muzică; literatură și artele vizuale); ideea operei totale (Richard Wagner); legende germane și mitologie germanică. În această perioadă petrecută la Heidelberg am scris totodată numeroase recenzii pe marginea unor studii literar-științifice, pe marginea unor opere literare germane sau din spațiul germanofon, sau pe marginea unor traduceri în limba germană a unor opere din literatura română sau a unor opere din literaturile altor spații geografice din sud-estul Europei.

În anul 2000 am fost trimis de către DAAD pentru un nou stagiu în străinătate pe o perioadă de cinci ani la Universitatea din Cairo, unde mi-am desfășurat activitatea didactică și de cercetare în cadrul Catedrei de Limbă și Literatură Germană. Cum deplasarea mea în Egipt s-a făcut în interes de serviciu, postul de la Universitatea din Heidelberg mi s-a păstrat în acești cinci ani. La Universitatea din Cairo am fost angajat ca „assistant professor“, rang academic echivalent celui american de „associate professor“ sau celui românesc de „conferențiar“. În această funcție am avut posibilitatea să conduc în mod independent teze de doctorat și să particip ca membru evaluator în comisii de examen de doctorat, să îndrum

echipe de cercetare tinere, formate din masteranzi și din doctoranzi, cum ar fi, de pildă, colocviile pentru asistenți universitari organizate de filiala din Cairo a DAAD; totodată, am avut posibilitatea să organizez și să conduc colocvii pentru cadrele universitare egiptene și pentru profesorii de germanistică din Egipt, să organizez și să țin cursuri de perfecționare pentru doctoranzii egipteni în cadrul cursurilor de vară desfășurate la Alexandria, pe malul Mării Mediterane, cu sprijinul DAAD, cursuri la care au participat și profesori universitari din Germania în calitate de personal didactic. Pe întreaga perioadă a stagiului meu academic în Egipt, am fost totodată redactor-șef și co-editor al prestigioasei reviste de studii germanistice egiptene *Kairoer Germanistische Studien*, cea mai importantă publicație cu profil germanistic din întregul spațiu arab, publicație al cărei nivel științific este asigurat de un colegiu științific internațional și de o dublă evaluare a fiecărui articol destinat publicării. Munca la acest „Anuar de lingvistică, istorie literară și traductologie“ – cum este numit periodicul egiptean în subtitlul său – a fost pentru mine deosebit de interesantă nu numai întrucât în paginile sale și-a găsit locul întregul spectru al cercetării germanistice (respectiv: istoria și critica literară, didactica literaturii, stilistica, istoria limbii, comparatistica, estetica receptării, lingvistica de tip comparativ și contrastiv, cercetarea limbajului de specialitate, critica traducerii, translatologia, didactica limbii germane ca limbă străină, cultura și civilizația germană, germanistica interculturală, istoria culturală și medială), ci și întrucât în paginile sale s-a conturat și definit caracterul specific al unei germanistici a cărei identitate este strâns legată de Orient, de spațiul cultural egiptean și de credința islamică. În activitatea mea concretă – redacțională și editorială – ce a făcut posibilă apariția timp de trei ani consecutiv a acestui periodic, am avut ocazia să învăț aproape la fel de mult despre diferențele culturale dintre Occident și Orient, respectiv dintre spațiul cultural german și cel egiptean, pe cât am învățat cercetând eu însumi această complexă problematică a comparatisticii interculturale și interreligioase. Pe lângă munca mea ca redactor-șef și ca editor al „Anuarului de lingvistică, istorie literară și traductologie“, periodic binecunoscut în plan internațional sub numele de *Kairoer Germanistische Studien*, am activat și ca expert-evaluator pentru alte periodice ale comunității științifice din Egipt, cum ar fi, de exemplu, *Bulletin of the Faculty of Arts*, revista a Facultății de Filosofie a Universității din Cairo. În Egipt, la Universitatea din Cairo mi s-au oferit, așadar, posibilități foarte mari de dezvoltare personală și am beneficiat de competențe ample în cercetare și în predare, oportunități pe care le-am folosit nu doar pentru a-mi lărgi continuu propriul orizont de cunoștințe istorico-literare, de pildă prin susținerea de cursuri dedicate literaturii germane medievale, ci și pentru a descoperi pentru mine însumi noi domenii de predare și de cercetare științifică, așa cum s-a întâmplat, de exemplu, în cadrul

cercetării științifice a imaginii Orientului în literatura germană, sau în cadrul muncii de cercetare și de aplicare a unor noi metode de investigare a literaturii sau de punere în practică a unor concepte recente de teorie literară. Un alt domeniu de cercetare literară cu care am luat contact la Cairo și care continuă să mă preocupe și astăzi este acela al literaturii de expresie germană a imigranților, mai exact așa-numita literatură interculturală. În anii petrecuți ca „assistant professor“ la Cairo, mi-am putut forma o bază teoretică solidă în acest domeniu, având totodată prilejul de a intra în contact personal cu reprezentanți ai acestei literaturi, respectiv cu scriitori de limbă germană originari din Siria, Palestina sau Irak, precum Rafik Schami, Adel Karasholi, Anis Hamadeh și Sherko Fatah, autori ale căror opere sunt citite și studiate cu tot mai mult interes nu doar în Germania. Lor li se adaugă nume de autori de expresie germană, precum sirianul Suleman Taufiq, libanezul Jusuf Naoum, Huda Al Hilali – scriitoare de origine irakiană – și egipteanul Labib Sharaf, ale căror opere le-am cercetat în perioada cât am fost „assistant professor“ la Universitatea din Cairo. Pe fundalul creației literare a unor autori, precum Hafis, Firdusi, Enveri, Ferideddin Attar, Dschelaleddin Rumi, Saadi și Dschami, mi-am îndreptat atenția în diverse publicații științifice asupra imaginii Orientului în opera lui Johann Wolfgang von Goethe, scriitor ce a învățat el însuși limba arabă la o vârstă înaintată, și am cercetat în profunzime noțiunea de Orient, elaborată de Goethe, noțiune în care se contopesc elemente de cultură arabă, persană, osmană, parso-zoroastrică și chiar indiană; această noțiune apare, după cum se știe, în imnul lui Goethe din perioada Sturm-und-Drang *Mahomets-Gesang*, dar mai cu seamă în ciclul său de poeme, alcătuit din douăsprezece cărți și intitulat *West-östlicher Divan*; totodată, complexa noțiune goetheeană revine și în anexa în proză a acestui ciclu de poeme, *Noten und Abhandlungen zum besseren Verständnis des West-östlichen Divans*, anexă cu caracter hermeneutico-explicativ. Asupra dialogului cultural între Orient și Occident mi-am îndreptat atenția și în alte publicații științifice dedicate operelor unor scriitori, precum Wilhelm Hauff, Hugo von Hofmannsthal, Joseph Roth și Ingeborg Bachmann. În acești ani am elaborat totodată studii științifice dedicate operei lui Nikolaus Lenau, problemelor transferului cultural, temelor germanisticii interculturale și problemelor raporturilor între germanistica din interiorul și din afara granițelor spațiului cultural germanofon.

După încheierea activității mele de cinci ani ca „assistant professor“ la Catedra de Limbă și Literatură Germană al Universității din Cairo, am revenit la începutul anului academic 2005/2006 la postul meu de la Universitatea din Heidelberg, unde mi-am reluat activitatea de predare, de susținere de conferințe, de cercetare și de publicistică științifică. În continuarea preocupărilor mele științifice privind literatura de expresie germană a autorilor

imigranți, mi-am adâncit cercetările dedicate literaturii interculturale la Institutul pentru Limba Germană ca Limbă Străină al Universității din Heidelberg, un loc perfect pentru cursuri și seminarii pe tema migrației, întrucât studenții acestui institut cu profil internațional provin din lumea întreagă. Acestor studenți le-am format baza conceptuală absolut necesară în studiul literaturii, discutând de pe poziții critice și analizând împreună cu ei noțiuni înrudite, precum literatura străinilor, literatura muncitorilor străini, literatura imigranților, literatura migrației, literatura multiculturală, literatura străinătății, literatura exilului, etc. Discuțiilor în plan teoretic cu acești studenți le-au urmat analize concrete ale trăsăturilor și elementelor caracteristice literaturii interculturale, analize aplicate operelor unor autori celebri ce provin din rândurile imigranților și care în bună parte au fost răsplătiți pentru creațiile lor literare în limba germană cu prestigiosul premiu literar „Adelbert von Chamisso“ sau cu premiile de încurajare asociate acestuia. Am supus atenției studenților mei scriitori de origini cât se poate de diferite, precum: Wladimir Kaminer, Oleg Jurjew, Natascha Wodin, Ilija Trojanow, Radek Knapp, Ilma Rakusa, Maxim Biller, Milo Dor, Terézia Mora, Zsuzsanna Gahse, Zsuzsa Bánk, Aglaja Veteranyi, Catalin Dorian Florescu, Feridun Zaimoğlu, Emine Sevgi Özdamar, Franco Biondi, José F. A. Oliver, Rafik Schami, Adel Karasholi, Yoko Tawada. O atenție deosebită am acordat literaturii imigranților proveniți din România, mai cu seamă operelor scriitorului timișorean Catalin Dorian Florescu, despre ale cărui romane scrise în limba germană și apărute în Elveția și în Germania public și astăzi lucrări științifice. Pornind de la personajele literare de etnie romă prezente în romanele lui Catalin Dorian Florescu și ale scriitorului șvab originar din Banat Richard Wagner, mi-am îndreptat atenția asupra unor probleme de psihologie socială și asupra unor aspecte ale raporturilor interetnice într-un context social multicultural. Cunoștințele mele în domeniul literaturii de expresie germană din România s-au lărgit considerabil în perioada șederii mele la Heidelberg, când am publicat studii de specialitate dedicate scriitorului transilvănean de origine săsească Hans Bergel și scriitorului bănățean de origine șvăbească Johann Lippet, poet care trăiește și azi în Sandhausen lângă Heidelberg și pe care l-am invitat să susțină o lectură publică din operele sale în cadrul Cursului Internațional de Vară al Universității din Heidelberg. O altă temă de cercetare științifică de care m-am apropiat în anii petrecuți la Heidelberg a constituit-o receptarea mitologiei antice în literatura germană modernă; totodată, mi-am adâncit cercetările privind poezia de expresie germană de după 1945, îndreptându-mi cu egal interes atenția asupra poeziei postbelice a ruinelor, asupra poeziei naturii, a poeziei ermetice, a celei ludice, a celei politice, a poeziei noii subiectivități și ajungând cu cercetarea la poezia cotidianului, la cea a colajului liric și la poezia postmodernă a zilelor noastre.

În anul 2008 am solicitat Universității din Heidelberg un concediu fără plată și am revenit din motive științifico-profesionale și personale la București, unde am lucrat pentru început ca jurnalist cultural independent la *Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien* (ADZ), cotidian pentru care am scris săptămânal articole pe teme culturale (recenzii de carte, cronici de teatru, cronici de arte vizuale, critică muzicală simfonică și de operă, critică de film, prezentări de evenimente științifice și culturale, etc.). În decursul celor 9 ani de jurnalism cultural independent pentru *Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien* am publicat până acum circa 350 de articole despre o multitudine de teme culturale și științifice, care în felul lor caracteristic întruchipează și credința mea academică, potrivit căreia cunoștințele din domeniul cultural și științific nu trebuie ferecate elitar într-un turn de fildeș, ci că omul de știință, intelectualul în genere, este dator să integreze în circuitul social al valorilor aceste cunoștințe și să devină el însuși un partener de dialog cultural al contemporanilor săi. După încheierea unui proiect de creație literară proprie, publicat în anul 2012 sub forma unui roman însumând 350 de pagini, *Untergang in Kairo*, la Editura „Neue Literatur“ de la Jena și prezentat în același an la Târgul de Carte de la Leipzig, precum și după încheierea activității mele ca director pedagogic al recent înființatei „Școli Germane București“ (Deutsche Schule Bukarest, DSBU) în anul academic 2011/2012, m-am dedicat cu precădere cercetării științifice din domeniul germanisticii. Încă din 2008 – anul întoarcerii mele la București –, Departamentul de Limbi și Literaturi Germanice al Universității din București mi-a oferit ocazia de a susține cursuri importante în regim de plată cu ora atât în ciclul de studii pentru licență, cât și în ciclul de studii magistrale. După ce în anul 2013 am luat hotărârea de a renunța la postul meu de la Universitatea din Heidelberg și de a mă stabili definitiv la București, Directorul Departamentului de Limbi și Literaturi Germanice al Universității din București, domnul prof. univ. dr. Gabriel H. Decuble, mi-a oferit șansa – pentru care îi sunt recunoscător – de a mă prezenta la concurs în vederea ocupării unui post didactic pe o perioadă nedeterminată, concurs încheiat în 2014, odată cu numirea mea pe un post de conferențiar la acest departament. Dintre rezultatele muncii mele științifice de la întoarcerea mea în anul 2008 la București și până astăzi, aș dori să menționez: monografia mea despre poetul Paul Celan, intitulată *Celan-Lektüren. Reden, Gedichte und Übersetzungen Paul Celans im poetologischen und literarhistorischen Kontext*, monografie apărută în Germania la Editura „Frank & Timme“; diverse publicații științifice despre autori de expresie germană din Bucovina (Gregor von Rezzori, Michael Winkler, Immanuel Weißglas); cercetări literare despre autori germani din România (Erwin Wittstock, Oskar Walter Cisek, Hans Bergel, Richard Wagner, Claudiu M. Florian) și despre o scriitoare de origine română, ce a publicat

opere literare și în limba germană (Francesca Banciu); acestor lucrări științifice li se adaugă studii dedicate epocii romantismului german (Friedrich și Dorothea Schlegel), sfârșitului de secol XIX și începutului de secol XX (Hugo von Hofmannsthal și Rainer Maria Rilke), expresionismului și dadaismului german (August Stramm, Kurt Schwitters, Carl Einstein, Raoul Hausmann, Hugo Ball), precum și literaturii contemporane (Max Frisch, Daniel Kehlmann).

În ceea ce privește dezvoltarea pe mai departe a carierei mele academice la Universitatea din București, mi-am propus să ating o serie de ținte. În primul rând, aș dori să contribuie la formarea și perfecționarea tinerilor cercetători din domeniul germanisticii, și anume prin activitatea mea de predare în cadrul ciclului de învățământ magistral și prin activitatea mea de îndrumare a lucrărilor de master. Totodată, aș dori să îndrum din nou lucrări de doctorat, așa cum am făcut ani de zile la Universitatea din Cairo, motiv pentru care și aspir la obținerea atestatului de abilitare. În calitate de îndrumător de doctorate, nu m-aș limita la propriile domenii de cercetare menționate mai sus, ci aș fi deschis în egală măsură pentru teme de cercetare doctorală din întreg spectrul istoriei literaturii germane, din teoria literaturii, din metodologia cercetării literare, din poetica genurilor și a speciilor literare, din estetica receptării, ajungând până la teme ce vizează tangențele și diferențele dialogului între istoria literară și cea culturală și medială. În calitate de îndrumător de doctorat în domeniul germanisticii, îmi voi manifesta disponibilitatea de a mă familiariza cu noi domenii de cercetare și de a-i sprijini din toate puterile pe tinerii cercetători prin colocvii pentru doctoranzi, prin organizarea de conferințe și de congrese precum și prin oricare alte forme de perfecționare științifico-profesională. Propria mea carieră academică la Universitatea din București o văd dezvoltându-se prin participarea activă la simpozioane științifice și la congrese internaționale organizate în capitala României și în alte centre universitare ale țării. Ca german, cu studii academice efectuate în Germania și care cunoaște în același timp foarte bine germanistica din România, sunt convins că pot contribui aici la dezvoltarea germanisticii într-o măsură chiar mai mare decât ar fi capabili să o facă în România profesori universitari din Germania. „Unicitatea“ mea științifică în ceea ce privește așa-numitul „benchmarking“ o văd tocmai în această egală familiarizare a mea cu germanistica practică în interiorul și în exteriorul granițelor spațiului cultural germanofon. Și în plan instituțional, de pildă în înființarea de noi centre de cercetare științifică la Universitatea din București sau în sprijinirea centrelor de excelență deja existente, doresc să mă implic și mai mult pe viitor, pe deplin conștient de limitele impuse inițiativelor și acțiunilor mele de un cadru instituțional strict reglementat. Cât despre viitorul activității mele de cercetare științifică la Universitatea din

București, doresc să subliniez că și în această privință sunt cât se poate de deschis și de dispus să-mi îndrept atenția asupra a noi domenii, mai ales dacă în acest fel se vor ivi posibilități de cooperare cu alți colegi din germanistica bucureșteană și din toată țara. Intenționez să-mi intensific cercetarea științifică dedicată operei poetului Paul Celan și literaturii interculturale. În aceeași măsură mă va preocupa și pe viitor cercetarea literaturii de expresie germană din România, cercetare pe care o văd realizată, de pildă, în cooperare cu „Institutul pentru Cultura și Istoria Germană din Sud-Estul Europei“ (IKGS) din cadrul Universității „Ludwig Maximilian“ din München. Consider deasemenea că este de datoria mea să cultiv și să fac cunoscută în lumea științifică din România moștenirea literaturii clasice germane, o comoară culturală inestimabilă ce și-a găsit loc în programa de studii academice din România, dar care este prea puțin luată în considerare și în cercetarea științifică din România, după cum reiese din analele congreselor naționale și internaționale de germanistică organizate în această țară în ultimii ani sau chiar în ultimele decenii. Pornind de la afirmația literar-istorică a lui Heinz Schlaffer – un germanist originar din Stuttgart –, care în cartea sa din 2002, controvers discutată și având titlul ambiguu de *Scurta istorie a literaturii germane*, susține în mod provocator faptul că perioada dintre anii 1750 și 1830 ar reprezenta prima epocă de înflorire a literaturii germane, iar perioada dintre anii 1900 și 1950 ultima ei epocă de înflorire, îmi propun ca pe viitor să-mi îndrept atenția, pe lângă operele literare din perioada clasicismului și a romantismului, și mai mult asupra clasicilor modernismului german. Totodată, îmi propun ca pe viitor să-mi continui cercetările de istorie culturală începute la Heidelberg, abordând teme ce vizează atât dialogul științelor (germanistică și filosofie; germanistică și studii culturale; germanistică și filmologie; germanistică și teatrologie, etc.), cât și dialogul artelor (literatură și operă; literatură și muzică; literatură și arte vizuale, etc.). Poate că interesul meu științific pentru o temă sau alta se va împleti cu proiectele de cercetare ale viitorilor doctoranzi, născându-se în acest fel efecte sinergetice benefice pentru întreaga germanistică din România. Planurile mele de viitor aş dori să le închei, în spiritul vechii tradiții universitare, cu un dicton de care mă voi lăsa călăuzit în anii ce vor urma nu numai în ceea ce privește etosul muncii mele academice: „Quidquid agis, prudenter agas et respice finem.“